

Vergaderjaar 2000–2001

26 965

Mededingingstoezicht in de financiële sector

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 mei 2001

Voor het houden, verwerven of vergroten van een gekwalificeerde deelneming¹ in een bank, verzekeraar of effecteninstelling of het uitoefenen van de daaraan verbonden zeggenschap is op grond van de Wet toezicht kredietwezen 1992, de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993, de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf respectievelijk de Wet toezicht effectenverkeer 1995 een «verklaring van geen bezwaar» (vvgb) benodigd. De daarbij behorende toetsing wordt voor een belangrijk deel uitgevoerd door De Nederlandsche Bank, de Pensioen- & Verzekeringskamer en de Stichting Toezicht Effectenverkeer. De vvgb wordt verleend door de Minister van Financiën dan wel door één van de financiële toezichthouders.

Bij deelnemingen in banken en verzekeraars wordt volgens de betrokken wetten onder meer getoetst aan de hand van de criteria «ongewenste ontwikkeling van het kredietwezen» respectievelijk «ongewenste ontwikkeling van het verzekeringswezen». De toets op machtsconcentraties in de financiële sector speelde bij deze toetsing een belangrijke rol. Sinds 1 januari 2000 wordt het concentratietoezicht op de financiële sector op grond van de Mededingingswet door de Nederlandse Mededingingsautoriteit uitgevoerd.

¹ In de Wet toezicht kredietwezen 1992 en de Wet toezicht effectenverkeer 1995 wordt onder een gekwalificeerde deelneming verstaan een belang van 5% of meer van het geplaatste aandelenkapitaal, of een met een belang gepaard gaande zeggenschap van 5% of meer van de stemrechten of daarmee vergelijkbare zeggenschap; in de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993 en de Wet toezicht natura-uitvaartverzekeringsbedrijf wordt de ondergrens van dit percentage op 10% gezet, maar op 5% indien het een deelneming in een kredietinstelling betreft.

² Kamerstukken II, vergaderjaar 1999/2000, 26 965, nr. 1.

Per brief van 10 december 1999² bent u geïnformeerd over hoe de ontvlechting van het concentratietoezicht uit het financiële toezicht zijn beslag zou krijgen, en hoe in de nieuwe situatie de verantwoordelijkheden van de diverse financiële toezichthouders en de Nederlandse Mededingingsautoriteit zijn afgebakend. Toen werd tevens aangekondigd dat het vvgb-beleid in den brede zou worden herzien.

Vooruitlopend op deze brede herziening heb ik samen met De Nederlandsche Bank en de Pensioen- & Verzekeringskamer besloten het structuurbeleid inzake grote banken dan wel financiële conglomeraten met bancaire activiteiten opnieuw te bezien. Middels voorliggende brief breng ik u van de uitkomst hiervan op de hoogte. Gelijktijdig zullen De Neder-

landsche Bank en de Pensioen- & Verzekeringskamer een persbericht uitdoen.

Op dit moment worden grote banken dan wel financiële conglomeraten met bancaire activiteiten op voorhand via de vvgb beperkt in de uitoefening van stemrecht indien zij in elkaar deelnemen. Tevens geldt standaard een maximering van het deelnemingspercentage tot 20. Een belangrijke motivering voor deze standaardbeperkingen was het vermijden van machtsconcentraties in de financiële sector.

Sinds de inwerkingtreding van de bevoegdheden van de Nederlandse Mededingingsautoriteit ten aanzien van de financiële sector per 1 januari 2000 behoort het toezicht op machtsconcentraties als zodanig niet meer tot het terrein van de Minister van Financiën en de financiële toezichthouders. Als gevolg van de overheveling van het concentratietoezicht naar de Nederlandse Mededingingsautoriteit hebben De Nederlandsche Bank, de Pensioen- & Verzekeringskamer en ik geconcludeerd dat er onvoldoende grondslag is om deze beperkingen nog langer standaard op te leggen, en besloten voortaan als volgt te handelen:

- (1) Aan nieuwe gekwalificeerde deelnemingen van banken en financiële conglomeraten in elkaar wordt niet langer een gestandaardiseerd verbod voor de uitoefening van stemrecht verbonden. Evenmin zal er nog sprake zijn van een gestandaardiseerd maximum deelnemingspercentage. Het blijft echter mogelijk om in voorkomende situaties aan vvgb's beperkingen en/of voorschriften te verbinden als de specifieke toetsing aan de in de wet opgenomen criteria daartoe aanleiding zou geven.
- (2) Ten aanzien van de bestaande vvgb's voor deelnemingen van banken en financiële conglomeraten in elkaar krijgen deelnemende instellingen de mogelijkheid een stemrechtverbod ongedaan te laten maken door middel van het indienen van een schriftelijk verzoek om een herziene vvgb bij De Nederlandsche Bank en, in voorkomende gevallen, de Pensioen- & Verzekeringskamer.

In het kader van de brede herziening van het vvgb-beleid bezin ik mij samen met de financiële toezichthouders over de formulering van het criterium «ongewenste ontwikkeling». Over de voornemens in dit verband, die worden gebaseerd op voorstellen van de Raad van Financiële Toezichthouders, zult u nader worden geïnformeerd.

De Minister van Financiën,
G. Zalm